

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugos), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire (Bicaz), Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codru' (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Hondoleana, Insoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehădia), Institut de credit, (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulca, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniăreva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoitul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugos), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare (Iva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Soimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Sylvania, Speranța (Hosman), Steaua, Soimul (Uioara), Târnavăana, Tibleșana, Timișana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmartin), Vulturul, (Tășnau), Zărândeana, Zlăgăneana.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:

CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Bancile în serviciul culturii naționale și a filantropiei.*

Credem a fi de interes obștesc, ca ideile sulate în primarticolul din numărul trecut al «Rev. Economice» să nu rămână fără ehou, dacă nu în alta foi și reviste, măcar în această revistă, închinată prosperării băncilor și, prin ele, binelui obștesc.

Timpul cel mai potrivit pentru discuția asupra acestei probleme a băncilor este, fără îndoială, acum: în *ajunul adunărilor generale ordinare ale băncilor noastre*, acum când e la ușe un nou seceriș, dacă-l putem numi așa, al acestor instituțiuni folositoare în viața poporului nostru.

Cum s'a spus de atâtea ori în coloanele acestei reviste, toți cei în oarecare lăgătură cu băncile își așteaptă acum partea lor. *Acționarii*, întemeietorii băncilor, își așteaptă dividendă și supradividendă. *Funcționarii*, zilerii acestor instituții, își așteaptă sporirea retribuției și dotarea cât mai munificentă a fondului de pensii. *Deponenții* ar încasa buni-bucuroși un percent mai ridicat după depuneri. *Statul* încasează și el ca contribuții, din timbre etc. sume considerabile. *Clientela*, în fine, care drept vorbind, duce greul, *speră* reducerea etalonului de interese atât de urcat și oarecari *ajutoare din cuota destinată pentru scopuri de cultură și filantropie*.

* Articol din afară.

În legătură cu ideile emise în primarticolul numărului precedent al »Rev. Econom.«, fie-ne îngăduit a ne opri și noi cu această ocazie, la *distribuirea cuotei pentru scopuri culturale și filantropice*, prin care băncile noastre se pun direct în serviciul culturii naționale și al filantropiei.

Constatăm și noi, că asupra distribuirii acestei cuote s'a revenit adeseori acum de 15 ani, în coloanele acestei reviste și întotdeauna s'a stăruit ca, măcar o parte a ei să se *cumuleze*, ținând seamă de principiul cumulării energiilor mărunte, în care rezidă taina puterilor făcătoare de minuni.

Aproape dela apariția acestei reviste s'a stăruit, îndeosebi, pentru înființarea unui *fond cultural* al băncilor, administrat de «*Asociațiune*» și augmentat an de an din anumite contribuții, rupte din cuota destinată de bănci scopurilor culturale și filantropice. Ideea nu a avut însă răsunsetul dorit. Dupăce 10 ani dearândul s'au făcut apeluri spre acest scop, abia s'a ajuns ca cu finea anului 1912 acest fond — să se ridice de batjocură — la suma de K 699-58.

Dar nu s'a putut obține decât în puține locuri cumularea în v'ro formă concretă a cuotei de care ne ocupăm. Câteva bănci au înființat fonduri culturale și filantropice proprii, din cari numai un număr de tot minimal se ridică la sume mai considerabile. Intre aceste, la finea anului 1912, se numără: «*Ardeleana*» cu un fond jubilar economic de K 103,000 și cu un fond al Casei culturale de K 48,288, în total deci K 151,288, «*Cassa de păstrare*» din Să-

liște cu un fond de binefaceri de K 68,231 și altul pentru un spital public de K 60,326, laolaltă K 128,567, apoi «Albina» cu fondul P. Cosma și al unui internat de băieți în sumă de peste K 100,000, «Aurora» în Năsăud cu un fond cultural și de binefaceri în sumă de K 22,021. Apoi mai sunt câteva bănci cu asemenea fonduri de câteva mii. La multe din ele fondurile aceste sunt abia de câteva sute sau și numai zeci de coroane, iar alte bănci nu au creat fonduri culturale proprii.

Numărul lipsurilor și trebuințelor noastre arzătoare de tot felul, fiind leghion, atât pe terenul bisericesc și școlar, cât și pe terenul cultural, economic, social etc., conducătorii băncilor au crezut, că fac mai bine dacă cuota din vorbă o fărâcă în părți mici pentru trebuințele obștești din sediul băncii și din raionul clientelei lor. Și astfel am ajuns ca zecile și sutele de mii, distribuite în chipul acesta, să nu lase nici o urmă vădită de progres în o direcție sau alta. Firește nu punem în această categorie băncile mai mari, cari, prin unele sume cât de cât mai considerabile, au ajutat mai efectiv într'o privință sau în alta anumite instituțiuni avizate la sprijinul lor.

Dar ajungând aici nu putem trece cu vederea strajnica critică ce d-nul Vasile Stroescu a făcut-o băncilor, spunându-le că sunt «*învăscute în pieile cămătarilor prin cari nu străbate nici un simț omenesc; dacă fac ceva, numai de ochii lumii — și cu niște contribuiri ridicole*».

Precum ne aducem aminte, această critică a fost combătută cu temeinice dovezi. Totuș o umbră, a rămas asupra băncilor noastre, o umbră care trebuie împrăștiată prin întruparea și alimentarea unui grad mai înalt de altruism și jertfe la toate băncile noastre, mari și mici. Pentrucă deși băncile, de fapt, sunt întreprinderi private ale consorțiilor (acționarilor), cari le-au întemeiat, și nici decum instituțiuni naționale, chemate să promoveze numai scopuri publice, — totuș aceste bănci, vor trebui să devină în viitor *mai jertfitoare* decum au fost până acum și *jertfele să le deie după un sistem de împărțea mai rațional*.

D-nul Emanoil Comșa, în articolul său cu titlul «*O vorbă către băncile noastre*» din Nr. 15 dela 12 Aprilie 1913, dovedește în modul cel mai convingător, *prin cifre*, greșelile băncilor noastre cu privire la *distribuirea cuotei culturale și filantropice*, și indică, cum s'a făcut de repetite ori în această revistă, modul de îndreptare a răului.

D-nul Comșa face numitul studiu, vrând să dovedească, că cu mai multă bunăvoință și altruism, băncile ar putea să salveze o mare

parte a școalelor noastre primare, pentru a cărora salvare s'au făcut și alte propuneri, cari toate au rămas baltă, cum s'a întâmplat și cu propunerea sa. Un lucru însă ar trebui să nu se scape din vedere, căci este o datorință de primul ordin. Anume ca: conducătorii băncilor, funcționarii și acționarii să recetească, acum, în ajunul adunărilor generale, numitul studiu și să țină seamă de apelul d-lui Comșa cu privire la fixarea cuotei pentru scopuri culturale și filantropice.

De ce nu am recunoaște, cu d-nul Comșa, cu d-nul V. Stroescu ș. a., adevărul, că la băncile noastre prea s'a înstăpânit «un spirit prea îngust și utilitar, care, cu puține onorabile excepțiuni, a încins ca o pecingine întregul nostru organism financiar».

Ei bine, acest spirit demonic trebuie combătut cu asprime și datorință au, între alții și *revizorii noștri experți* să-l scoată la iveală, pretutindeni unde îl întâlnesc, indicând mijloacele de sanare.

Și pentruce n'am spune-o, chiar aici în coloanele acestei reviste, care și-a făcut întotdeauna datoria, relevând cu laudă și aprobare ce a fost vrednic de aprobat și lăudat, combătând și infierând, în acelaș timp, tot ce a socotit de rău și primejdios, — pentruce — zicem — nu am spune, că materialismul și închinarea vițelului de aur a multora are să fie piedeca principală a întrupării mai grabnice și pe cale normală a *chestiei cooperative* la poporul nostru.

Iată deci, că considerațiuni de înaltă valoare etică, ne impun să nu trecem așa de ușor peste anumite momente, ce revin numai odată într'un an. Iată pentruce stăruim din tot sufletul ca organele conducătoare ale băncilor noastre să țină seamă, acum la fixarea cuotei culturale și filantropice, de adevărurile scoase la iveală, în cifre, cari nu înșeală și acele din ele, cari până acum nu au destinat nimica pentru scopuri culturale și filantropice, să-și înfrumuseze bilanțul și să-și înalte prestigiul prin votarea, în acest scop, a unui procent corespunzător din venitul curat al gestiunii anului 1913. Iar acelea organe cari, până acum, au destinat un procent prea mic pentru scopurile indicate, să-l ridice în proporție cu puterile lor imitând, în această privință, băncile și însoțirile, cari se disting prin o generositate vrednică de toată lauda, în urma jertfelor, ce le aduc pe altarul culturii și filantropiei.

Astfel am ajunge ca, bunăoară. — încât nu s'ar fi îndreptat în 1912 — cele 31 institute financiare, cari în anul 1911 nu au destinat nici un filer pentru scopurile sus amintite, apoi

cele 47 institute cari au dat 2·5—5% și cele 38 cari au dat sub 2·5%, — adecă acest număr mare de 116 bănci să imiteze măcar pe acelea, cari s'au avântat la votarea unei cote între 5—7·5%, cum au făcut 27 bănci, sau și mai bine la votarea unei cote de 7·5—10% din venitul lor curat, cum au făcut 6 din băncile noastre. Căci ținem, încă pentru mult timp, de utopie a cere băncilor să voteze 32·2, 18·8, 16·9, 15·9% din venitul lor curat pentru scopuri culturale și filantropice, cum au făcut 4 din institutele noastre financiare și chiar cote între 10—15% cum au făcut 3 dintre ele.

După *fixarea* din partea băncilor a unei cote mai ridicate pentru scopuri culturale și filantropice, ar urmă să se stabilească o modalitate mai rațională și sistematică a distribuirii acestei cote,

Mărturisim și noi, cum am făcut-o de atâteaori, și cum o face autorul prim articolului din «*Gazeta Transilvaniei*» dela 3/16 Decembrie 1913, că «va rămâneă multă vreme o utopie părerea unora, ca băncile să nu mai împărțescă nici un ban pentru trebuințele locale, ci toate institutele să cumuleze cotele culturale într'un fond mare, care să servească o anumită țântă de interes general românesc».

Căci, pentru a te convinge despre această imposibilitate, nu-ți trebuie decât să arunci o singură privire pe nesfârșita listă, în care sunt însemnate, cu numele lor adevărat, scopurile pentru cari jertfesc institutele noastre financiare.

Iată aci o listă, mărturisim, mancă și totuș destul de lungă:

A.) *Fonduri culturale și filantropice proprii.*

B.) *Dotarea unor fonduri înființate de anumite instituțiuni.*

1. Fonduri pentru internate de băieți și fete.

2. Fondurile meselor studentești.

3. Fonduri pentru studenți bolnavi.

4. Fonduri pentru înființarea de spitale.

5. Fonduri culturale tractuale.

6. Fonduri culturale parohiale.

7. Fondul Muzeului «Asociațiunii».

8. Fondul George Barițiu.

9. Fond pentru ajutorarea săracilor.

10. Fond pentru ajutorarea copiilor săraci.

11. Fond pentru ajutorarea economilor cari au pagube în vite.

12. Fondul cultural al băncilor, administrat de «Asociațiune».

13. Fond pentru grădini de altoi.

14. Fond jubilar economic etc.

C.) *Ajutoare pe seama școalelor.*

Anume:

1. Școale primare de băieți și fete.

2. Școale civile și superioare de fete.

3. Pedagogii.

4. Gimnazii.

5. Seminarii.

6. Școala superioară comercială din Brașov.

7. Școala pentru economia și industria de casă din Sibiu.

D.) *Ajutoare date diferitelor asociațiuni culturale, sociale și economice.*

Anume:

1. «Asociațiunea» sub titlul de membri fondatori, pe viață, ordinari și ajutători.

2. Reuniuni de muzică și cântări (coruri).

3. Reuniuni învățătorești

4. Reuniuni agricole.

5. Reuniuni de femei.

6. Reuniuni funebreale.

7. Reuniuni de pompieri.

8. Reuniuni de înfrumșetare.

9. Reuniuni igienice.

10. Reuniuni pentru sprijinirea învățăcelilor și sodalilor de meserii.

11. Societăți de lectură.

12. Societatea pentru fond de teatru.

13. Societățile academice.

E.) *Ajutoare date bisericilor*, atât pentru trebuințele lor speciale, cât și pentru ajutorarea școalelor confesionale.

F.) *Burse și ajutoare.*

Anume:

1. Studenților universitari.

2. Studenților din gimnazii și alte școale secundare.

3. Elevilor dela meserii și comerț.

G.) *Alte feluri de ajutoare:*

1. Pentru înființarea bibliotecilor populare și școlare.

2. Pentru sprijinirea literaturii.

3. Pentru înființarea de reuniuni pentru asigurarea vitelor.

4. Pentru procurarea aparatelor de proiecțiuni (schiopticoane și diapositive).

5. Pentru cărți pe seama școlărilor săraci.

6. Pentru haine pe seama elevilor săraci.

7. Pentru premii pe seama școlărilor diligenți.

8. Pentru procurarea vițelilor de soiu ales, în scopul de a fi distribuite plugarilor.

9. Ajutoare date plugarilor păgubiți prin foc și alte nenorociri.

10. Pentru cursurile de analfabeți etc.

Afară de cele înșirate, băncile mai satisfac și alte multe trebuințe, ce se ivesc la tot pașul în viața poporului nostru, căci trebuințele noastre — fiind noi avizați numai la puterile proprii — sunt nenumărate și mari.

Cine ar putea să tăgăduiască acum, că măcar unul din ajutoarele sus pomenite nu ar

fi reclamat de lipsuri și trebuințe arzătoare și că nu ar folosi acolo, unde ajunge? Credem că nimeni nu poate tăgădui aceasta. Pentru că atât școlile noastre, de toate categoriile, cât și bisericile ne sunt sărace și reclamă ajutoare și din alte părți, după ce puterea de prestațiune a poporului este secătuită prin multele date ce trebuie să facă, apoi prin ani răi și nenorociri elementare, cum și prin o vieată disordonată, acolo unde s'a încuibat alcoolismul și unde multe obiceiuri și datini păgubitoare sunt în floare.

Totașa societățile și reuniunile noastre de tot felul, numai vegetează. Chiar și acelea, despre cari se presupune, că ar fi asigurate în existența lor, luptă cu multe și mari neajunsuri. De un avânt în mersul lor, firește, nu poate fi vorba.

Bibliotecile populare, atât de indispensabile în toate satele noastre, le găsim abia unde și unde câte una, și și aceste există aproape numai cu numele, fără a exercita o influință mai simțită asupra masselor.

Tot așa stăm cu *prelegerile populare*, cari ar trebui să se țină cu zecile, an de an, în fiecare sat.

Cursurile de analfabeți abia se țin în câteva zeci de sate. Ele reclamă ajutor ca să poată aduce roade.

Așa e cu *tovărășiile economice*, cu *cooperativele sătęști*, cu *negoțul*, cu *meseriile* ș. a.

Astfel la tot pașul găsim *lipsă de organizare* și *lipsă de mijloace* spre acest scop.

Și acum e logic, să ne întrebăm: oare este ducător la scop modul de distribuire actual al *cuotei culturale* și de *binefacere*?

Natural, că nu.

Ajutoarele mici și chiar și unele mai mărișoare, distribuite fără nici un sistem, puțin folosesc. Intocmai precum în timp de secetă mare nu poți mântui cu o lingură de apă nici măcar viața unei singure plante, totasemenea și cu ajutoare de aceste mici, nu poți salva nimic; doar de mai lungęști cu ceva existența chinuită a unor instituțiuni fără de vlagă, sorocite să piară.

Altul va fi însă efectul acestor ajutoare, când ele se vor distribuî mai sistematic, cumuând toate băncile o parte a ajutoarelor, ce distribue: spre un anumit scop.

Cu *puteri unite* se vor putea face lucruri mari.

Un an, doi sau și mai mulți, ori chiar în permanență, să se ajute o instituție sau douę. Alți doi, trei ani să se ajute alte instituții și așa, rând pe rând, toate cele mai de seamă.

Nu tragem la îndoială, că de astădată băncile vor ascultă și satisfacă cererea, ce li se adresează din partea «*Solidarității*».

Unica noastră școală comercială superioară, ajunsă în împrejurări nefavorabile, trebuie ajutată din toate puterile și cu drag. Ea ne-a dat ceata frumoasă de *funcționari ai băncilor noastre*; ea, înzestrată cu toate cele necesare, ne va da pe urmașii actualilor funcționari de bancă și tot ea ne va da *ceata acelor persoane specialiste*, cari vor trebui să întrupeze *chestia cooperativă* și să se dedice *comercului*, ce trebuie, și el, salvat din mâna străinilor.

E chestie de onoare ca școala noastră comercială superioară să fie salvată chiar prin băncile noastre.

Ea se poate salvă, fără jertfe prea mari și simțite.

Și tot așa se pot salvă rând pe rând, alte școale mai de seamă și alte instituții principale ale noastre.

Intre aceste instituții se numără «*Asociațiunea*», cea mai veche și mai extinsă însoțire culturală a poporului nostru din patrie, care urmărește pe toate căile înaintarea intelectuală, morală și materia'ă a neamului nostru, atât de rămas înapoi în multe privințe, și care însoțire în urma situațiunii sale financiare nefavorabile, face și ea apel la bănci pentru a-i veni întru ajutor.

Să fixeze deci toate băncile un procent mai ridicat decât până acum pentru scopuri culturale și filantropice și o parte a acestei cuote să o cumuleze.

Să avem nădejde, că ceace nu s'a putut face până acum, se va înfăptui în acest an. E și timpul suprem!

Pentru Edificiul Școlii com. rom. din Brașov.

În urma apelului și îndemnulului „Solidarității” adresat băncilor române abia de 7—10 zile, s'au anunțat până astăzi cu contribuiri, pentru a veni în ajutor școlii noastre comerciale din Brașov în scopul zidirii unui nou edificiu școlar, următoarele institute:

„Furnica”, Făgăraș cu . . .	Cor. 1500.—
„Cassa de păstrare”, Sasca . . .	„ 900.—
„Agricola”, Sebeșul-săsesc . . .	„ 600.—
„Mercur”, Năsăud	„ 500.—

Toate aceste institute au contribuit — spre laudă fie zis — cu întreaga sumă, ce li s'a cerut.

Din partea unor revizori experți se raportează „Solidarității”, că băncile revidate s'au declarat gata să deę tot concursul lor școlii comerciale din Brașov. Avem deci cea mai bună speranță că băncile noastre își vor face datorința în chișul cel mai demn. Publicarea contribuțiilor va urmă.

Bancherul din provincie.

Scrisoarea XXXIV.

Rezerva.

Fondul de rezervă al băncii s'a adunat pe încetul din profitul neîmpărțit și s'a pus la o parte cu scopul, ca din el să se acopere pierderile neprevăzute, ca nu cumva dacă s'ar întâmpla astfel de pierderi, dividendă obicinuită să sufere vre-o știrbire.

Acesta fiind scopul fondului, nu trebuie raportat la capitalul social, ci la suma totală a activelor, căci numai aceasta arată pierderea, ce o poți suferi.

Capitalul disponibil se urcă la suma de treizeci de milioane, care este plasat în diverse forme. Rezervele formează 5% din această sumă.

Proporția aceasta, întocmai ca celelalte, se bazează numai pe supoziții. La o bancă e mai mare, la alta mai mică. De dragul exemplului poate rămâne și așa. Aceea-i sigur, că cu cât fondul de rezervă e mai mare, cu atât este mai mare dividendă. Fondurile de rezervă ori și cât de mari ar fi, formează un capital, care îți stă în continuu la dispoziție fără de interese. Deoarece formează o parte a capitalului tău propriu, se poate plasa în împrumuturi mai puțin mobile și mai rentabile. Dacă-l plăsezi cu 5%, atunci aduce K 75,000, prin urmare contribuie la dividendă cu 2½%.

Rezerva mare stărnește încredere în ce privește stabilitatea dividendei. În modul acesta prețul acțiilor se consolidează. Acționarii tăi abia pot afla un mijloc de plasare mai bun și mai recomandabil de bani decât acțiile tale.

Cu toate acestea totuși se vor afla printre acționari și de aceia, cari să râvnească după profitul neîmpărțit și, dacă le-ar stă în putere, ar mai împărți baremi încă o parte din profitul rămas. De ce să lăsăm noi fondul acesta mare urmașilor? rezonează ei. De ce să nu se îngrijească acționarii de mai târziu ei înșiși de adunarea rezervelor.

Pentru a dovedi netemeinicia acestei păreri să presupunem, că acționarii tăi sunt de părerea, că banca poate lucra și cu un fond de rezervă numai pe jumătate așa de mare, și că cealaltă jumătate, adică suma de 750 000 de coroane ar fi a se împărți între ei, ceea ce la cererea lor de fapt se și întâmplă. În modul acesta fiecare acționar capătă câte 25 de coroane.

Prin darul acesta însă ai pierdut folosința sumei de K 750,000, care sumă plasată cu 5% aduce anual câte K 37,500, ceea ce însemnează 1¼% a dividendei anuale. Prin urmare dividendă trebuie redusă dela 15% la 13¾%.

E greu a spune înainte, că reducerea aceasta intrucât va influența prețul acțiilor, dar e mai mult ca sigur, că scăderea prețului va fi cel puțin în proporție cu reducerea dividendei. E probabil însă că va fi cu mult mai mare. Reducerea dividendei influențează cu mult mai tare și mai nemijlocit prețul acțiilor decât creșterea ei. Să punem cazul, că scăderea prețului acțiilor e proporțional, va să zică e de K 25 de acție.

Un acționar, care are 100 de acții a căpatat astfel K 2500. Dacă însă prețul de piață al acțiilor s'a redus cu aceeaș sumă, este greu de înțeles că de fapt ce a câștigat. O sută de acții valorează acum cu K 2,500, mai puțin. La nici un caz nu câștigă chiar

nimic printr'o astfel de operațiune. Nici chiar în afacerile de bancă nu-i posibil ca să împaci și capra și varza deodată, și capra să fie sătulă și varza să rămână neatinsă.

Dar dacă deoparte este imposibil a pricepe, că ce câștigă acționarii prin reducerea fondurilor de rezervă, cu 50%, nu este greu a înțelege că ce pierd prin aceasta.

Mai întâiu se reduce, după cum am văzut, dividendă obicinuită. Dacă fiecare ar atribui această reducere cauzei adevărate n'ar fi nici un năcaz. Dar nu va fi așa. În ce privește afacerile de bancă domnește multă neștiință, și mai multă credulitate guralivă, de cari totdeauna trebuie să ții seamă. E destul ca să ajungă la cunoștința publicului mare, că «Banca centrală» nu va mai plăti atâta dividendă ca mai înainte, și fiecare își va face socoteala, că treburile nu mai merg așa de bine, ca mai demult. Dar nu se vor mulțami numai cu atâta, ci vor continua a ghici în mod ușuratic una și alta. Unii vor atribui această reducere pierderilor. Alții reducerii afacerilor, iar alții vor căuta și afla tot alte și alte motive. Dar să luăm lucrul ori și cum, reducerea dividendei va face asupra unei mari părți a publicului impresiune rea.

În locul al doilea trebuie să ții socoteală și de influința, ce o va avea această reducere asupra celor, cari știu ceti bine un bilanț și cari știu judecă corect părțile bune și slabe ale unei bănci. Astfel de censori, adevărat, că sunt puțini, dar părerea lor trage mult în cumpănă și se lățește foarte repede. În ochii acestora reducerea rezervelor cu K 750,000 și transpunerea acestei sume în buzunarul propriu al acționarilor va însemna, că capitalul tău propriu s'a redus cu a șasa parte și că prin aceasta starea ta materială a devenit cu aceeaș sumă mai rea. Nu se vor pronunța favorabil asupra acestei transacții și nici nu o vor accepta. O vor privi de o procedură irațională, fără de scop și care nu se poate scuza.

Repet: fondurile de rezervă de mărime corâspunsătoare publicul le privește de niște dovezi a capacității și înțelepciunii conducătorilor și afacerea ta are mai mare viitor dacă lucră cu un fond de rezervă de o jumătate de milion, decât dacă iai jumătate napoi și-ți rămâne numai jumătate din fond. Dacă vrei ca afacerea să-ți înainteze și clientela să-ți sporească atunci nu-i permis să mergi tu însuși înapoi. În afacerile de bancă, ca și în altele vorbesc succesele. Iar sacrificarea de jumătate a fondului de rezervă numai impresia progresului nu o va face în ori și care haină ai voi să o îmbraci.

Recomanzi pentru deslegarea problemei și modalitatea ca cele K 750,000 în loc de a se împărți între acționari să se adauge la acțiile lor, a cărora valoare ar crește astfel cu K 25 de bucată.

Aceasta are favorul că capitalul tău nu scade și capitalul tău propriu la aparență nu se alterează. Numai cât o astfel de operație se răsbună singură mai târziu. Suma destinată pentru dividendă va fi și mai departe tot numai K 400,000, numai cât ea trebuie împărțită la un capital cu K 750,000 mai mare, așa că dividendă scade dela K 150 la K 120. Cele K 12 după K 125 corâspund la acelaș procent ca și K 15 după K 100. A lua banii dintr'un buzunar și a-i transpune în celalalt buzunar, este un mijloc copilăresc de a câștiga avere, și nu este altceva decât un joc cu cifre.

Mai este un mijloc ce-l recomanzi pentru cazul că ar succeda atacul în contra fondului de rezervă. Vrei să emiți 7500 de bucăți acții noi de câte K 100

nominal, pe cari apoi le veți împărți gratuit între acționari. Pe fiecare 4 bucăți acții vechi ar veni una gratuită. Să punem cazul, că cursul de piață al unei acții este de K 300, ar veni deci pe calea aceasta pe fiecare acție câte un câștig de K 75. Numai cât prețul de piață nu ar rămâne tot la același nivel. Capitalul și-s'ar mări cu suma de K 750,000 fără ca venitele să crească barem cu un filer. Din același profit ar trebui să plătești, dividendă după un capital mai mare cu 25%. Prin urmare dividendă, ca și în cazul de mai înainte ar scădea dela 15% la 12% și profitul acționarilor îl înghite scăderea prețului.

Cu un cuvânt reducerea fondului de rezervă la jumătate — ori și în ce mod s'ar face — nu se poate motiva. Aceasta se poate documenta prin o simplă operație de subtragere.

Cu totul altcum stă lucrul dacă dela început fondul de rezervă se fixează cu 2 $\frac{1}{2}$ % ale părților de avere, dacă te oprești la K 750,000 și restul îl împărțești anual între acționari. Și acela e un principiu că oferi o anumită siguranță deponenților și să te oprești. Dar cu totul altă impresie face asupra publicului dacă o acoperire oferită odată, o retragi ulterior iarăși.

Prin urmare în ori și ce procent ai fixa mărimea fondurilor de rezervă, dacă suma aceasta este ajunsă odată consideră-o de un minimal, de care a te atinge este un sacrilegiu, excepționând cazul că trebuie folosit pentru acoperirea unor pierderi sau năcazuri neprevăzute. A luă din el, cu sânge rece, pentru a-l împărți între acționari, ar fi numai un câștig aparent și o mare nechibzuință.

Dela „Solidaritatea“.

Dintre instituttele noastre de bani, membre ale „Solidarității“, cari urmează a-și supune în anul acesta spre revizuire socotelile lor anuale, au cerut până în prezent delegarea câte-unui revizor-expert încă următoarele instituttele:

Ancora, Gataia
Arieșana, Turda
Auraria, Abrud
Avrigeana, Avrig
Berzovia, Jidovin
Drăganul, Beiuș
Furnica, Făgăraș
Minerva, Beclean
Nădlăcana, Nădlac
Progresul, Ilia
Steaua, R. Petre

Sunt rugate și celelalte instituttele de bani ale noastre, obligate a se supune revizuirii, să-și numească cât mai grabnic revizorii-experti, pentru a se putea luă din partea biroului însoțirii noastre, din bunăvreme, dispozițiile necesare pentru delegarea acestora.

Onor. membre ale însoțirii noastre sunt rugate a trimite biroului „Solidarității“ *titlul provizoriu resp. reversurile*, ce li-s'au liberat la timpul său pentru cotele semnate la însoțirea noastră, pentru ca în schimbul lor să li-se poată libera *cotele definitive subscrise*.

La chestiunea schimbului de proprietăți în Ardeal.

Sub titlul acesta „Românul“ publică într'un număr recent, la loc de frunte, un articol mai lung, în care se ocupă cu atacurile tot mai sistematice, ce societatea maghiară ardeleană le îndreptează pe teren economic, împotriva noastră a Românilor din Ardeal. După ce arată, că față cu aceste mișcări, nu este de ajuns a face numai constatări și încheieri, sau a le bagateliza ori ignora, ci trebuie pornită o luptă fățișă de apărare din partea noastră, autorul articolului din chestiune cere ca:

a) conducerea băncilor noastre să urmărească cu toată atențiunea schimbul de proprietăți, sprijinind cumpărările românești, chiar cu jertfe; în scopul acesta, pentru a-și procura banii necesari va abdice creditele acordate funcționarilor administrativi, din magistratură, dela căile ferate etc. și comersanților străini, cu un cuvânt tuturor acelorora, cari nu au nimica cu înaintarea noastră, ca popor, și chiar din punctul de vedere al afacerilor de bancă sunt, în mare parte, un balast.

b) conducerea bisericilor noastre să-și țină de datorie ca o parte a fondurilor să o plaseze în pământuri, urmând pilda bisericii săsești, care e cel mai agil cumpărător de moșii.

c) bune servicii ar putea face un mare institut financiar, care ar îngriji partea financiară a schimbului de proprietăți, fie sub forma unei societăți pe acții, fie sub forma unei tovărășii cu garanție limitată.

d) puținii proprietari mari, cari îi avem să-și vândă o parte din moșiile lor țaranilor români din hotarul comunelor unde e moșia lor și să cumpere în locul pământului vândut alte pământuri acolo, unde împrejurările ar fi favorabile unui nou schimb, bine înțeles în favorul țaranilor români.

e) Românii să pornească o acțiune de colonizare a țaranilor români din acele ținuturi, unde pământul e scump, pentru a-i așeza în astfel de ținuturi, unde cu aceiași bani se poate cumpăra o întindere întreită, de-o calitate puțin inferioară sau chiar egală; urmarea va fi formarea unei proprietăți mici și în același timp o nivelare a proprietăților.

Sunt frumoase toate acestea — în teorie; dar, afară doar de punctul b) greu, dacă nu chiar imposibil de executat — în practică!

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 15 Ianuarie 1914

Situația pieței internaționale de bani continuă a se îmbunătăți. La 8 crt. Banca Angliei și-a redus etalonul cu $\frac{1}{2}$ % la $4\frac{1}{2}$ %, fapt care a influențat favorabil și celelalte piețe financiare, reducându-se pretutindenea discontul privat. Pe mâne 16 crt. cercurile financiare așteaptă reducerea etalonului și în Berlin cu $\frac{1}{2}$ % la $4\frac{1}{2}$ %, eventual chiar cu un procent întreg la 4%. Numai în Paris discontul privat cotează $3\frac{3}{4}$ %.

Reducerea etalonului oficial din Berlin, după părerea generală, va determina și conducerea Băncii

Austro-Ungare, de a reduce în fine etalonul, lucru, care precum se știe s'a așteptat deja în săptămâna trecută, dar spre desiluzia și surprinderea generală n'a urmat. În ședința dela 20 crt. a Consiliului general a băncii de emisiune reducerea la 5% va urma cu atât mai sigur, cu cât aceasta o indică nu numai situația Băncii, ci și situația pieței interne de bani, unde discontul privat este în continuă reducere. În Viena s'au discontat în ultimele zile cambii chiar și cu 4½%, iar în Budapesta, discontul a variat între 4⅞%—6%, după scadență și bonitate.

CRONICĂ.

Secretul prețurilor urcate a pământului. Revista maghiară, altcum serioasă, „Erdélyi Gazda“ din Cluj, organul oficial al reuniunii agricole ardelene, a reușit să descopere cauza prețurilor mari a pământului în Ardeal. Sunt — cine ar putea fi altul? — băncile românești!

Iată ce se poate citi, în Nr. 1 din a. c., al revistei amintite, sub titlul de „Cumpărările de pământ ale Românilor“:

„Ne mirăm, că Românii cum pot să dea sume atât de mari, ca preț de cumpărare a moșiilor de vânzare; explicarea, precum aflăm este, că micii economi români sunt ajutați din partea băncilor lor, la cumpărările de pământ așa, că de ex. la un pământ vrednic K 1000 pentru care însă vânzătorul cere K 1200 diferența de K 200 o dă banca — dacă micul econom este vrednic de acesta! Iar în urma modestiei lor în pretențiuni, cei mai mulți Români sunt „vrednici“ de un astfel de sprijin.

Intre micii economi maghiari — încheie „Erdélyi Gazda“ — încă s'ar afla foarte mulți vrednici de sprijin; dar băncile maghiare — durere — nu sunt atât de darnice față cu micii economi maghiari, precum sunt băncile românești față de țărani români“.

Păcat, că „E. G.“ nu ne descopere numele băncilor românești, cari lucrează în felul amintit mai sus, căci pentru o astfel de dărnicie — dacă ea de fapt ar exista — nu am putea decât să le cântăm imnuri de laudă!

*

Legi noue. Pe lângă proiectele de legi nouă în pregătire și de interes pentru cercurile financiare economice, amintite în numărul nostru trecut, se lucrează în ministeriul de justiție cu mult zor și la revizuirea radicală a legii comerciale. Este vorba de a se crea o *lege comercială de tot nouă*, adusă în dispozițiile sale, în conglăsuire cu codul civil. Se va reforma și *legea însoțirilor* și sunt în stadiul de pregătire proiectele de legi, privitoare la *relațiile de drept ale agenților comerciali* și la *societățile cu responsabilitate limitată*. *Legea societăților pe acții* încă se va reforma în întregime; asemenea este deja într'un stadiu foarte înaintat *reforma legii de asigurare*.

*

Fluctuația institutelor de bani din Ungaria dela 1867 încoace. Dela introducerea dualismului, va să zică dela anul 1867 încoace, fluctuația institutelor de credit din Ungaria a fost următoarea:

în anii	s'au fondat	au încetat	au rămas
1867—1873	390	31	359
1874—1879	34	38	4
1880—1889	201	26	175
1890—1900	464	50	412
1901—1905	257	34	243
1906—1910	638	129	509
1911	187	31	158

Total: 1860

Capital de acții și rezervele, depozitele spre ructificare și portfoliul de cambii al băncilor din Ungaria arată în timpul dela 1870—1910 următoarele cifre:

	capital de acții și rezerve milioane	depozite spre fruct coroane milioane	Cambii milioane
1870	68·0	256·4	153·6
1880	135·9	622·8	310·2
1890	237·8	1092·7	558·5
1900	631·1	1740·1	1109·2
1910	1616·4	3674·1	2520·7

POȘTA REDACȚIUNII.

Dlui *N. K. Constantinescu, Brăila*. Primit cu mulțămintă cele trimise. Le vei reprimi în scurt timp când vei primi și serisoare. Și pan' atunci rugăm a pregăti articolul promis. Salutări.

«*Un privitor dela sate*». Am primit cele trimise. Le vom face loc într'un Nr. viitor.

SUMAR.

Băncile în serviciul culturii naționale și a filantropiei. — Dela „Solidaritatea“. — **Bancherul din provincie.** — **La chestiunea schimbului de proprietăți în Ardeal.** — **Pentru edificiul școlii comerciale române din Brașov.** — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Cronică*: Secretul prețurilor urcate a pământului, Legi noue, Fluctuația institutelor de bani din Ungaria dela 1867 încoace. — *Poșta redacției*.

„DETUNATA“

institut de credit și de econ., societ. pe acții în Bucium.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și economii, societate pe acții în Bucium „Detunata“ publică concurs pentru ocuparea *postului de contabil II* cu termen până la 26 Ianuarie st. n a. c. Doritorii de a ocupa acest post au să dovedească, că au absolvat o școală comercială cu examen de maturitate.

Cei cu praxă sunt preferiți. Salar anual K 1400 tantiema statutară și alte beneficii, precum și cuinquenale de 10%.

Cel ales are a-și ocupa postul imediat. După un an de probă, dacă corăspunde, va fi definitivat.

(1—2)

Direcțiunea.

Următoarele cărți se pot procura dela

Librăria CIURCU, Braşov,
precum şi dela orice librărie

I. C. PANȚU:

Introducere în contabilitate şi contabilitatea în partidă simplă, 8 ^o mare, I—VIII + 213 pagine	Cor. 2—
Ştiinţa conturilor sau Contabilitatea în partidă dublă, scrisă şi explicată pe baza teoriei actuale materialiste, 8 ^o mare, I—VIII + 324 pag.	" 4—
Al doilea capitol din contabilitatea dublă. Afaceri de bancă, 8 ^o mare, 70 pagine	" 1—
Procent, Promil, Interese şi teoria conturilor curente. Ediţia a doua, prelucrată şi completată, 8 ^o mare, I—IX + 160 pagine.	" 3—
Curs complet de corespondenţă comercială, cu explicarea terminilor comerciali. Ediţia a treia prelucrată şi augmentată, 8 ^o mare, I—X + 344 pagine.	" 3-50
Puncte nouă de vedere la calcularea conturilor curente, 8 ^o mare 28 pagine.	" 0-60
Contabilitatea în societăţi colective, comandite şi la societăţile pe acţiuni, octav mare 70 pag.	" 1-20

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunţit despre trecutul, organizaţia, operaţiunile şi importanţa băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.
prof. de ştiinţe comerc.

Se poate comanda dela administraţia »*Revistei Economice*«, cu preţul de 1 corouă.

Depozit românesc

de pianе şi armoniuri în Sibiu.
Piane şi pianine, din cele mai bune fabrici se pot procura cu preţuri foarte moderate la

Timotei Popovici,

profesor de muzică.

Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 7 etajul I.

Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post sparcassa ung. 29,349.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“

☞ societate pe acţii în Sibiu — Nagyszeben ☞

ste prima bancă de asigurare românească, înfiinţată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania şi Ungaria.

Prezidentul direcţiunii: **PARTENIU COSMA**, directorul executiv al „Albinei” şi prezidental „Solidarităţii”

„BANCA GENERALA DE ASIGURARE“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului şi asigurări asupra vieţii în toate combinaţiunile. Mai departe mijloceşte: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor şi contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condiţiunile cele mai favorabile.

Asigurările se pot face prin oricare bancă românească, precum şi la agenţii şi bărbaii de încredere ai societăţii. ☞☞☞ Prospecte, tarife şi informaţiuni se dau gratis şi imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni şi cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societăţii

„Banca generală de asigurare“ dă informaţiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare

Cei interesaţi să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“

Sibiu — Nagyszeben. Edificiul „Albina“.

„BĂNĂȚANA“, institut de credit și econ. societate pe acții în Bükkfalva.

CONVOCARE.

Onorații acționari ai institutului de credit și economii «Bănățana», societate pe acții în Bükkfalva, se convoacă și sunt rugați a participa la

a XII-a adunare generală ordinară.

care se va țineă 29 Ianuarie st. n. 1914 la 9¹/₂ oare a. m. în localul institutului.

Obiectele adunării:

1. Raportul direcțiunii despre gestiunea anului 1913.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Concluz asupra rapoartelor de sub 1 și 2.
4. Concluz asupra bilanțului despre gestiunea anului 1913.
5. Concluz asupra împărțirii venitului curat.
6. Darea absolutorului legal direcțiunii și comitetului de supraveghiere pe anul 1913.
7. Alegerea comitetului de supraveghiere pe 3 ani.
8. Stabilirea regulamentului Interș.
9. Eventuale propuneri.

La adunarea gen. conform statutelor pot lua parte numai acei acționari, cari înainte de deschiderea adunării și-au depus la cassa institutului ori la «Timișana» (Timișoara) acțiunile transcrise în mod legal pe numele lor și sunt introduși în reg. acționarilor dela institut.

DIRECȚIUNEA.

Activa — Vagyon.	Contul Bilanț cu 31 Dec. 1913. — Mérlegszámla 1913. dec. hó 31-én.	Pasiva — Teher.	
	K f	K f	
Cassa în numărar — Készpénz	3,127·80	Capital de acții — Részvénytőke	40,000·—
Cambii de bancă — Leszámitolt váltók	27,203·50	Fond de rezervă general — Általános tartalékalap	10,876·27
Cambii hipotecate — Jelzálogilag biztosított váltók	78,067·—	Fond de rezervă special — Különleges tartalékalap	1,244·55
Efecte proprii — Saját értékpapírok	16,730·—	Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek	44,492·74
Diverse conturi debitoare — Folyó-számla	30·59	Cambii reescomptate — Visszleszámitolt váltók	20,756·—
Mobiliar — Butorérték	1,000·—	Interese transitoare — Átmeneti kamatok	3,101·68
Cereale — Termények	1,148·04	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék	16·—
		Fond de binefacere — Jótékonycélu-alap	52·71
		Profit curat — Tiszta nyereség	6756·98
	127,306·93		127,306·93

Debit — Tartozik.	Contul Profit și Pierdere. — Nyereség és veszteség számla.	Credit — Követel.	
	K f	K f	
Inter. la dep. spre fructif. — Felvett és tőkesített kam.	2,886·88	Interese dela cambii de bancă — Leszámitolt váltók	
Inter. după cambii reescontate — Visszleszámitolási kamatok	3,195·09	utáni kamatok	4,493·16
Contribuție după interese la dep. spre fructificare — Tőkekamat- és járadék adó	286·46	Interese dela cambii hipotecate — Jelzálog biztosított váltók utáni kamatok	12,984·93
Contrib. erarială și com. — Állami és községi adó	1,228·43	Venitul efectelor — Értékpapírok jövedelme	772·82
Salare — Fizetések	2,100·—	Provizione — Jutalék	19·33
Chirie — Házbér	360·—		
Spese de cancelarie — Irodai költségek	846·88		
Amort. din mobiliar — Leírás a butorértékből	150·—		
Tipărituri — Nyomtatványok	119·10		
Postporto — Postabér	92·42		
Marce de prezentă — Jelenléti díjak	238·—		
Profit curat — Tiszta nyereség	6,766·98		
	18,270·24		18,270·24

Bükkfalva, la 31 Decembrie 1913.

D. Buibaș m. p., director — igazgató.

I. Surdu m. p., contabil — könyvelő.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

D. Buibaș m. p. C. Gherga m. p. Const. Teran m. p. Dim. Surdu m. p. I. Surdu m. p. I. Raicu m. p. Dam. Cuciu m. p.
Subsemnatul comitet am examinat contul bilanțului, precum și cel de profit și pierdere, și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare purtate în regulă, le-a aflat cu acelea în consonanță. — Alólírott felügyelő-bizottság a jelen mérleg-számlát, valamint a nyereség- és veszteség-számlát a szabályszerűen vezetett jó- és segédkönyvekkel összehasonlítván, azokkal megegyezőnek találta.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Cărăbașiu m. p., președ. — elnök. Dr. G. Adam m. p. Alexandru Buibaș m. p. G. Negria m. p. Iuliu Țoldan m. p.

Propunerea direcțiunii referitoare la împărțirea profitului curat:

1. 5% dividendă acționarilor	K	2000·—
2. 5% supradividendă acționarilor	„	2000·—
3. 15% fond. de rezervă general	„	715·04
4. Supradotarea fond. de rezervă general	„	284·96
5. 3% tantiema direcțiunii	„	381·36
6. 3% tantiema directorului executiv	„	143·—
7. 3% tantiema comitetului de supraveghiere	„	143·—
8. 4% tantiema funcționarilor	„	190·68
9. fond de rezervă special	„	500·—
10. Scopuri filantropice culturale la dispozițiunea direcțiunii	„	408·94
Total Coroane		6,766·98

„Asociațiunea de economii și credit din Ghiroc“.

C o n v o c a r e .

Onorații membri ai «Asociațiunei de economii și de credit din Ghiroc» se convoacă la

a VI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 12 Februarie n. 1914, la 2 oare p. m. în școala din loc cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Raportul general al direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.
3. Statorirea bilanțului.
4. Darea absoluturului direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.
5. Alegerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere pe 3 ani.
6. Eventuale propuneri.

Ghiroc, la 15 Ianuarie 1914.

Direcțiunea.

„Gyiroki takarék- és hitelszövetkezet“.

M e g h í v ó .

A Gyiroki takarék- és hitelszövetkezet t. tagjai ezennel a helybeli iskolában 1914. évi február hó 12-én d. u. 1 órakor tartandó

VI-ik rendes közgyűlésre

meghivatnak.

Napirend:

1. A közgyűlés megnyitása.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság általános jelentése.
3. A mérlegnek megállapítása.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak a jelentvény megadása.
5. Az igazgatóság és felügyelő bizottság megválasztása 3 évi időtartamra.
6. Esetleges indítványok.

Gyüreg, 1914. évi január hó 15-én

Az igazgatóság.

Membrii asociațiunei:

Cu finea anului 1912 au fost: . . . 355 membri cu 853 cvote
In anul 1913 au intrat: 5 „ „ 8 „
De tot 360 membri cu 861 cvote

In anul 1913 au eșit: 19 membri cu 27 cvote
Rămân cu finea anului 1913: . . . 341 membri cu 834 cvote

A szövetkezeti tagok:

1912 év végével volt tagok száma: . . . 355 tag 853 üzletrésszel
1913 évben belépett: 5 „ 8 „
Összesen 360 tag 861 üzletrésszel

1913 évben kilépett: 19 „ 27 „
Maradt az 1913 év végén: 341 tag 834 üzletrésszel

Active — Vagyon. Contul Bilanț cu 31 Dec. 1913. — Mérlegszámla 1913. dec. hó 31-én. Pasive — Teher.

Active — Vagyon. Contul Bilanț cu 31 Dec. 1913.		Mérlegszámla 1913. dec. hó 31-én.		Pasive — Teher.	
	K f		K f		K f
Cassa în număr — Készpénz	632·53	Capital de cvote incurs — Befizetett üzletrészek	44,465·80		
Cambii de bancă — Bankváltók	131,847·—	Fond de rezervă — Tartalékalap	11,593·03		
Imobile — Ingatlanok	1,000·—	Depuneri — Betétek	31,758·24		
Efecte — Értékpapírok	3,130·—	Reescont — Visszleszámitolás	44,281·—		
Mobiliar — Felszerelés	120·—	Interese transitoare — Átmeneti kamatok	1,297·87		
după amortizare — törlesztés után	24·—	Profit curat — Tiszta nyereség	4,318·83		
Interese de reescont anticipate — Vissz átmeneti kamatok	1,009·24				
	137,714·77				137,714·77

Spese — Kiadás. Contul Profit și Perdere. — Nyereség és veszteség számla. Venite — Bevétel.

Spese — Kiadás. Contul Profit și Perdere. — Nyereség és veszteség számla.		Venite — Bevétel.	
	K f		K
Interese după depuneri — Betéti kamatok	1,810·88	Interese — Kamatok	12,963·67
Interese după reescont — Vissz. kamatok	4,950·26	Provizioni — Jutalékok	398·20
Contribuțiune — Adó	899·94	Alte venite — Egyéb jövedelmek	99·—
Salare — Fizetések	1,080·—		
Chirie — Házbér	60·—		
Amortizare din mobilar — Felszerelési törlesztés	24·—		
Spese de birou — Irodai költségek	316·96		
Profit curat — Tiszta nyereség	4,318·83		
	13460·87		13460·87

Ghiroc, la 31 Decembrie 1913 — Gyüreg, 1913 évi december hó 31-én.

Atanasiu Baicu, m. p., dirigent-contabil — v. igazgató-könyvelő.

Vasile Avrămuțu, m. p. cassar — pénztárnok.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Ioan Stoia m. p. Dim. Cogiocariu m. p. Titus Miu m. p. Ioan Ruja m. p. Stefan Draguțiu m. p. G. Surdu m. p.
Iosif Gaiția m. p. Nicolae Buzaescu m. p. Petru Petcu m. p. Andrei Petcu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele asociațiunii. — Alólirott felügyelő-bizottság megvizsgálta jelen számlákat és azokat megegyezőknék találta a szövetkezet könyveivel.

Ghiroc, la 15 Ianuarie 1914 — Gyüreg, 1914 évi január hó 15-én.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE — A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

P. Buibaș m. p. P. Vacan m. p. Iosif Buibașiu m. p. An. Seiman m. p. Vichentie Stoia m. p. Savu Cărbunar m. p.

„**NEGOIUL**“

cassă de economii societate pe acții în Porumbacul-superior.

takarékpénztár részvénytársaság Felsőporumbákon

CONVOCARÉ.

Domnii acționari ai cassei de economii «NEGOIUL» societate pe acții în Porumbacul-superior se invită la

a V-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Porumbacul-superior la 8 Februarie 1914 st. n. la 1 oră p. m., în localitatea institutului cu următorul

Program:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere despre gestiunea societății pe anul 1913 și darea absoluturului.
2. Prezentarea bilanțului încheiat cu 31 Decembrie 1913.
3. Impărțirea profitului curat.
4. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1914.

Acționarii să-și prezinte acțiile cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală conform §-ului 16 din statute.

Direcțiunea.**MEGHIVÓ.**

A felsőporumbáki «NEGOIUL» takarékpénztár részvénytársaság részvényes urai ezennel meghívotnak

az V-ik rendes közgyűlésre,

mely Felsőporumbákon 1914. évi február hó 8-án d. u. 1 órakor az intézet helyiségében fog megtartani a következő

Tárgysorozattal:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az intézet 1913 évi működéséről és a felmentés megadása.
2. Az 1913 év végével lezárt mérleg számla felolvasása.
3. A tiszta nyereség felosztása
4. A jelenléti díjak kiszabása az 1914 évre.

A részvényesek az alapszabályok 16 §-ának értelmében a közgyűlés megtartása előtt legalább egy nappal adják be részvényeiket.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon.	Bilanț cu 31 Dec. 1913. —	Mérlegszámla 1913. Dec. hó 31-én	Pasiva — Teher		
	K	f	K	f	
Cassa — Pénztár	1,920	48	Capital social — Részvénytőke	20,000	—
Cambii — Váltók	162,962	—	Fond de rezervă — Tartalékalap	7,615	80
Obligațiuni — Kötelezvény	6,882	—	Depuneri — Betétek	109,191	16
Cont-Curent — Folyószámla	65	38	Reescont — Visszleszámitolás	25,771	—
Efecte — Értékpapir	1,000	—	Diverși creditorii — Különféle hitelezők	789	64
Mobilier — Leltár	—	—	Interese transitoare — Átmeneti kamatok	3,405	—
	172,829	86	Profit curat — Tiszta nyereség	6,057	26
				172,829	86

Spese — Kiadás.	Contul Profit și Perdere. —	Nyereség és Vesztesség számla.	Venite — Bevételei.		
	K	f	K	f	
Interese după depuneri — Betéti kamatok	5,696	31	Interese de escont — Leszámitolási kamat	15,992	88
Interese de reescont — Visszleszámitolási kamat	2,249	80	Interese de obligațiuni — Kötelezvény kamat	562	44
Spese — Költségek:			Interese de efecte — Értékpapir kamatok	30	36
Salare — Fizetések	760	—	Provizioni — Jutalékok	1,490	20
Mărci de prezență — Jelenléti díjak	420	—			
Tipărituri — Nyomtatványok	70	59			
Chirie — Házbér	70	—			
Diverse — Különféle költségek	255	70			
	1,576	29			
Contribuțiuni: — Adók:					
10% dare după inter. — 10% betéti kamat adó	569	63			
Dare și arunc — Egyenes és pótdadó	1,726	59			
	2,296	22			
Amortizare de mobilier — Leírás a leltárból	200	—			
Profit curat — Tiszta nyereség	6,057	26			
	18,075	88			
					18,075

Porumbacul-superior (Felsőporumbák), la 31 Decembrie 1913.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Nicolae Comșa m. p., contabil. — könyvelő. Nicolae Bărglăzan m. p. N. Solomon m. p. Sfean Frâncu m. p.
Ioan Popianoș m. p. Petru Comșa m. p. Vasile Popianoș m. p. Nistor Măsar m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere examinând conturile prezente le-am aflat în regulă și consonanță cu registrele. — Alulirott felügyelő bizottság jelen számlákat megvizsgálta és rendben és a könyvekkel teljes összhangzásban találta.

Porumbacul-superior (Felsőporumbák), la 11 Ianuarie 1914.

Ioan Rebege m. p., președinte. — elnök.

Candid Popa m. p.

Dionisiu Solomon m. p.

„CASSA DE PASTRARE“

societate pe acții în Sasca-montană, (Szászkabánya).

Activa.		Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1913.		Pasiva.	
		K	f		K f
Cassa		48,080	94	Capital social	390,390—
Bon în Giro-Conto la Banca Austr.				Fond de rezervă	102,490·10
Ungară		4,177	60	Fondul hârtiilor de val.	880— 103,370·10
Cambii de bancă	568,843—			Depuneri	522,871—
Cambii cu acop. hipot.	396,854—	965,697	—	Reescont	199,086—
Imprumut hipotecar		236,925	—	Contul-Curent	100,000—
Obligațiuni cu caventați		13,890	—	Interese transitoare	24,523—
Cassa institutului		36,000	—	Profit transpus	4,000—
Realități de vânzare		30,572	38	Profit curat	37,777·87 41,777·87
Mobilier		3,600	—		
Efecte		39,060	—		
Expoziturile		3,875	05		
Proteste		140	—		
		1,382,017	97		1,382,017·97

Debit.		Contul Profit și Perdere cu 31 Decembrie 1913		Credit.	
		K	f		K f
Int. em. IV.		383	—	Profit transpus	4,000—
Interese după depuneri		29,637	92	Interese escont	45,660·79
Chirie		1,319	—	„ cambii hipot.	29,738·22
Amortizări		6,081	54	„ hipotecare	17,531·28
Salare		9,280	—	„ întârziere	9,189·83
Spese curente		4,624	52	„ Efecte	5,041·70
Interese de reescont		26,601	75	„ Proviziune	19,583·68
Competințe de timbru		290	93	Venit dela realități	1,199·04
Dare directă	10,311·93			Diverse venite	1,327·70
Dare 10% după interese					
de depunere	2,963·78	13,275	71		
Profit transpus	4,000—				
Profit curat	37,777·87	41,777	87		
		133,272	24		133,272·24

Sasca-montană (Szászkabánya), la 31 Decembrie 1913.

I. Chirila m. p., director.

Ioan Răduțescu m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

S. Vitian m. p. Dr. Al. Coca m. p. Sofronie Mica m. p. Stefan Jucu m. p. Pavel Corcan m. p.

Subsemnata inspecțiune am examinat Contul Bilanț și Contul Profit și Perdere, confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat exacte.

Sasca-montană (Szászkabánya), la 9 Ianuarie 1914.

COMITETUL DE INSPECȚIUNE:

Pavel Vitian m. p., președ. Simeon Luca m. p. G. Șola m. p. Teodor Ilana m. p.
Ioan Manciu m. p. Ioan Lăpădat m. p. Velca Sirbu m. p.